

Nyílt válasz: Csúsztat az egészségügyi miniszter!

Az EgészségMonitor nyílt levélben kérte az egészségügyi minisztert, hogy vizsgálta ki, ki a felelős a májusban lebonyolított OLEF2009 egészségfelmérés szakmai hibáiért. A nyílt levél szerint a végzetes hibák elkerülhetőek lettek volna, ha tanácsadó testület felügyelte volna a felmérés tervezését. Válaszában a miniszter olyan tanácsadó testületre hivatkozik, amely a KSH őszi egészségfelmérését felügyeli, és a testület nem véleményezte az OLEF2009-et. A kritikákat egyelőre egyéni véleménynek tekinti, és majd az október végére tervezett szakértői értékelés alapján fog a felelősségvonásról dönteni.

A június 30.-án kelt nyílt levelében az EgészségMonitor olyan súlyos szakmai kifogásokat emelt a májusi OLEF2009 felméréssel kapcsolatban, amelyek alapján előre látható, hogy az eredmények használhatatlanok lesznek. Legnagyobb probléma a felmérés internetes megvalósítása volt, hiszen Magyarországon sokak számára akadály volt az Internet használata, így az akadályt leküzdő válaszolók nem képviselhetik a lakosságot. Az alacsony részvételi arány miatt még önkénteseket is toboroztak a felmérők, ami nemhogy javítja, de tovább rontja a képviséletet. A miniszter válaszában az internetes lebonyolítással kapcsolatos kifogásra nem reagál, az önkéntesek bevonásához a következőt fűzi: „Ez csak akkor jelentene gondot, ha a feldolgozás során nem lenne mód a mintában szereplők válaszainak és az önkéntes válaszadók válaszainak az elkülönült kezelésére. A mintában szereplők válaszai azonban külön adatbázisban gyűltek és külön dolgozzák fel őket.” Vagyis az önkéntesek válaszait nem használják fel, azaz felesleges volt összegyűjtésük. Ez azonban súlyosan etikátlan: az érintettekkel nem közölték előzetesen, hogy válaszaikat kidobják!

A többi szakmai hiba is elkerülhető lett volna, ha az egyetemek és kutatóintézetek vezető szakembereiből álló tanácsadó testület felügyelte volna a felmérést – amint azt az EgészségMonitor már kora tavasszal javasolta a felmérés vezetőinek. De nem ez történt: az OLEF2009-et szakmai kontroll nélkül tervezték és hajtották végre.

Ha a szakpolitika döntéseiben a jelenleginél nagyobb mértékben kívánna támaszkodni a lakosság egészségéről gyűjtött adatokra, akkor sokkal nagyobb gondossággal készítették volna elő az országos egészségfelmérést. Az OLEF2009 adatai a reprezentativitás hiánya miatt nem fognak bekerülni a statisztikai adatbázisokba, emiatt továbbra is az előző felmérés, az OLEF2003 adatait fogják a hazai és nemzetközi elemzésekben használni. Szerencsére azonban az őszi, a KSH által szigorú szakmai előírások szerint lebonyolítandó európai egészségfelmérés minden bizonnyal megbízható adatokat fog szolgáltatni. Így azután már csak két (költői) kérdés maradt: mi szükség volt a tavaszi OLEF2009-re, és vajon a magyar szakpolitikusok fogják-e használni a KSH egészség-adatait?

2009. szeptember 13.

Dr. Vitrai József

ügyvezető